

Analyse Griffie Brightlands
Derde voortgangsrapportage
1 januari 2024 – 31 december 2024

Conclusies

- Het doel van de campussen is dat de Limburgse economie een vernieuwingsimpuls krijgt, er nieuwe bedrijvigheid ontstaat en dat de vier campussen steeds minder afhankelijk worden van ondersteuning van de provincie Limburg.
- De tekst van VGR3 is toegankelijk en wordt overzichtelijk gepresenteerd. Herhaling van informatie komt minder voor.
- Er wordt met deze rapportage voldaan aan de Regeling Grote Projecten 2024, maar het item risico's vergt verdere aanscherping en uitwerking.
- Ondanks praktische obstakels is het goed na te gaan of de actualiteit van cijfermateriaal kan worden verbeterd. Nu lopen we ruim 8 maanden achter bij de bespreking van de voortgangsrapportage.
- De hoofddoelstellingen van de vier campussen zijn duidelijk omschreven en inmiddels zijn hier ook indicatoren aan gekoppeld. Deze zijn echter nog in ontwikkeling.
- BASF en Open Universiteit zijn reeds vertrokken als aandeelhouder. Er zijn nog geen opvolgende partijen bekend die een rol als aandeelhouder willen overnemen. Dit is een aandachtspunt.
- Van de vier campussen is alleen BCC zelfstandig en financieel gezond. De andere campussen kennen nog geen winstgevend verdienmodel.
- De kostenstructuur voor MKB bedrijven op de BCC blijft hoog. Aandachtspunt blijft het creëren van samenwerking tussen bedrijven op de campus en MKB bedrijven daarbuiten.
- De marktomstandigheden voor bedrijven gevestigd op de BCC zijn het afgelopen jaar verslechterd, waardoor er meer huurders zijn vertrokken en er ook faillissementen zijn geweest.
- BCGV kent ondanks een stijging van de bezettingsgraad van 62% naar 69% nog steeds een leegstand van 31%. Dit is in het kader van de weg naar zelfstandigheid een belangrijk aandachtspunt. Er worden wel acties ondernomen vanuit de directie om de leegstand te verminderen. Geadviseerd wordt om in de volgende VGR resultaten onderbouwd met cijfers terug te laten komen.
- BMHC kent nog geen winstgevend verdienmodel. Dat betekent dat alle aandeelhouders evenveel bijdragen aan het de tekorten via additionele agiostortingen.
- BSSC heeft nog geen werkend verdienmodel. Op dit moment worden er plannen uitgewerkt tot aankoop van het GK-II gebouw over te gaan, dat nu nog een leegstand kent van 22%.
- Er is nog te weinig aandacht voor governance, control en beheer bij de vier campussen. Wellicht kan hier in de volgende VGR in een aparte paragraaf aandacht aan worden besteed.
- Er wordt door de verschillende campussen steeds meer gebruik gemaakt van Europese fondsen. De provincie dringt regelmatig bij het Rijk aan op inzet van structurele middelen.

GRIF

- Door de herijking van indicatoren bij alle campussen, behalve BCC, is er niet gewerkt met de verplichte Regeling Grote Projecten 2024 stoplichtenmethodiek. Het is aan te raden deze methodiek in de volgende VGR weer terug te laten komen voor alle campussen zodat Statenleden meteen inzichtelijk krijgen wat de voortgang van indicatoren is en waar de grootste risico's aanwezig zijn.
- Geef in de volgende VGR een toelichting op de belangrijkste vennootschappen genoemd onder 7.1 van deze analyse.
- De transitie naar een volledig onafhankelijke RvC bij alle campussen is inmiddels bijna afgerond. Alleen bij BMHC is nog actie vereist.

GRIF

Inhoudsopgave

1.	Informerend stuk van de Griffie	5
2.	Inleiding en analyse	5
2.1.	Leesbaarheid	6
2.2.	Structuur	6
3.	Bijdragen aan beleid en doelen aan de hand van ontwikkeling op indicatoren	6
3.1.	De indicatoren per beleidsdoel	7
3.1.1.	Vergroten dynamiek	7
3.1.2.	Robuuste kennisinfrastructuur	9
3.1.3.	Stabiele exploitatie campusorganisatie	10
3.1.4.	Versterking van de kenniseconomie	11
3.1.5.	Vergroten wervingskracht van de regio	11
3.1.6.	Versterken regionale innovatievermogen	12
4.	De campussen en Brightlands in beeld	12
4.1.	Brightlands Chemelot Campus (BCC)	12
4.2.	Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV)	14
4.3.	Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC)	16
4.4.	Brightlands Smart Service Campus (BSSC)	19
4.5.	Brightlands	21
4.6.	Opgedane ervaringen	22
5.	Overzicht van de projecten waar de Provincie Limburg bij betrokken is	22
6.	Risico's en beheermaatregelen	24
7.	Opmerkingen naar aanleiding van de bijlagen	25
7.1.	Financiële bijdragen aan de campus door Provincie Limburg (bijlage 1)	25
7.2.	Brightlands en de provinciale rollen (bijlage 2)	26
7.2.1.	Eigenaarsrol	26
7.2.2.	Investeerder/financier	27
7.2.3.	Subsidiegever	27
8.	Bevoegdheid	27
9.	Risico's	27
10.	Periodieke informatie/sturingsinformatie	27
11.	Relatie met programmabegroting – financiële aspecten	28
12.	Meegezonden bijlagen	28
	Bijlage A. Moties en toezeggingen	29

15 augustus 2025

Analyse Griffie Brightlands Rapportage 2024 – derde voortgangsrapportage

1. Informerend stuk van de Griffie

Analyse van de derde voortgangsrapportage Brightlands 2024 in relatie tot de Regeling Grote Projecten 2024.

2. Inleiding en analyse

PS hebben op 23 juni 2022 de Brightlands campussen aangewezen als Groot Project (P-22-012) zoals bedoeld in artikel 3, lid 4 van de RGP 2024. De rapportagefrequentie is door PS vastgesteld op eenmaal per jaar. Het gaat hierbij om:

- Brightlands Chemelot Campus (BCC);
- Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV);
- Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC);
- Brightlands Smart Services Campus Heerlen (BSSC).

Het ontwikkelbedrijf Greenport maakt geen onderdeel uit van de Brightlands Campus Greenport Venlo. Het betreft een ontwikkelbedrijf voor gebiedsontwikkeling in Noord-Limburg. De kwartaalrapportage van het ontwikkelbedrijf wordt apart geagendeerd en geanalyseerd. Deze zal behandeld worden in de commissie ESA van 29 augustus 2025.

Betere samenwerking tussen de vier Brightlands campussen is een belangrijk aandachtspunt. Er zijn zes actielijnen voor versterkte samenwerking benoemd:

1. Talent (ontwikkeling)
2. Venture building (opzetten van nieuwe bedrijven)
3. Vastgoed-diensten
4. Gezamenlijke defensieprogramma's
5. Gezamenlijke gezondheidsprogramma's
6. Shared services

Conform eerdere Statenbesluiten geeft GS in haar aanbiedingsbrief aan dat het doel van de campussen is dat de Limburgse economie een vernieuwingsimpuls krijgt, er nieuwe bedrijvigheid ontstaat en dat de vier campussen steeds minder afhankelijk worden van ondersteuning van de Provincie en dus steeds zelfstandiger kunnen opereren.

De Brightlands Chemelot Campus functioneert op dit moment zelfstandig en kan zichzelf in stand houden zonder verdere bijdragen van aandeelhouders.

De Brightlands Maastricht Health Campus is voor haar inkomsten mede afhankelijk van de verkoop van spin-offs en startups. Bij de Brightlands Campus Greenport Venlo ligt de focus op het verkrijgen van stabiel vastgoedbeheer. Voor de Brightlands Smart Service Campus is nog geen structureel verdienmodel ontwikkeld. Voor de drie laatstgenoemde campussen is tot minimaal 2030 financiële steun van aandeelhouders nodig, omdat er nog geen sprake is van een structureel verdienmodel.

De omgeving waarbinnen de campussen functioneren is aan verandering onderhevig. Er zijn nieuwe uitdagingen zoals de internationale druk op de circulaire economie, tekort aan talent, het overvolle

GRIF

energienet en het terugtrekken van aandeelhouders als BASF of de Open Universiteit. Daarnaast is er ook sprake van (inter)nationale concurrentie voor bedrijven die zich willen vestigen in Geleen of Venlo. Bedrijven kunnen immers ook kiezen voor Groningen, Rotterdam, Wageningen of een vestigingsplaats buiten Nederland. Dit vereist aanpassingsvermogen. Daarom is het juist nu van belang dat de Provincie Limburg een stabiele en betrouwbare financiële partner blijft. Tot 2029 is ons commitment vastgelegd door PS. Maar het is tegelijkertijd van belang dat de campussen een streng financieel beleid voeren en actief op zoek gaan naar nieuwe krachtige partners.

2.1. Leesbaarheid

De tekst van VGR3 is toegankelijk en wordt overzichtelijk gepresenteerd.

In VGR2 is gemeld dat informatie vaak op meerdere plekken terugkomt. Hier is nu in VGR3 kritisch naar gekeken door beknopter te schrijven en niet te vaak in herhaling te vallen.

In tegenstelling tot wat normaal gebruikelijk is zijn de wijzigingen ten opzichte van VGR2 niet aangegeven in een afwijkende kleur; PS heeft hier echter mee ingestemd (P-22-012). Dit zou namelijk de leesbaarheid van de VGR niet ten goede komen. Aan de oproep in de vorige analyse van de Griffie om in een aparte paragraaf een overzicht te presenteren van de belangrijkste wijzigingen is gehoor gegeven. Dit is gerealiseerd door in de aanbiedingsbrief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten wijzigingen specifiek te vermelden. Het moet wel gezegd worden dat dit, kijkend naar de uitvoerige rapportage die er ligt, nog steeds vrij summier is.

De VGR heeft een logische opbouw en de informatie wordt duidelijk gepresenteerd. Over een aantal zaken leven vragen; in deze analyse komen die vragen bij de bespreking van de verschillende campussen aan de orde.

Daar waar de adviezen worden opgenomen zal de tekst ter verduidelijking dik gedrukt worden weergegeven.

2.2. Structuur

De opzet van de analyse volgt de opbouw van de voortgangsrapportage. Per onderdeel zijn er de nodige vragen gesteld. Het is goed te vermelden dat naar aanleiding van de bespreking van de basisrapportage en de analyse van de Griffie na de vorige feitencontrole de nodige aanpassingen zijn doorgevoerd.

In bijlage 4 zijn de suggesties van de Griffie naar aanleiding van de analyse van VGR2 opgenomen.

In bijlage 7 zijn de afgeronde projecten vóór 2024 vermeld en in bijlage 8 is de gegevensvalidatie toegevoegd.

De Brightlandsrapportage is opgebouwd uit drie hoofdonderdelen:

1. Bijdragen aan beleid en doelen aan de hand van ontwikkelingen op indicatoren;
2. Ontwikkeling per campus;
3. Stand van zaken bij de projecten waar de Provincie Limburg direct bij betrokken is.

3. Bijdragen aan beleid en doelen aan de hand van ontwikkeling op indicatoren

Vanaf 2005 heeft de Provincie Limburg gekozen voor een (economisch) beleid dat zich richt op de ontwikkeling van een kenniseconomie. In 2019 is de nadruk verschoven naar een missiegedreven economisch beleid waarin de maatschappelijke opgaven meer centraal staan. De ontwikkeling van de Brightlands campussen is een van de instrumenten én resultaten daarvan. In het op 5 april 2024 door PS vastgestelde kader 'Werken aan een toekomstbestendige economie voor Limburg' is die lijn verder voortgezet.

Op de campussen vinden ondernemers, onderzoekers/onderwijs en werknemers elkaar. We spreken van de triple-helix. Op elke campus is een BV actief met een eigen opdracht die verantwoordelijk is voor groei

GRIF

en bloei van de campus. Op de Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC) heeft de campusorganisatie primair de valorisatie opdracht (omzetting van kennis naar commercieel haalbare producten, processen of diensten).

Zoals bij meer grote projecten zien we dat de VGR rapporteert per 31 december 2024 en dus bij bespreking meer dan 8 maanden verder is. Tijdens Statencommissies worden hierover steeds meer vragen gesteld (IPML, LEF). Er wordt aangegeven dat men bij het opstellen van rapportages afhankelijk is van cijfermateriaal dat niet eerder beschikbaar is.

Tijdens de feitencontrole is hierover gesproken. Daarbij is aangegeven dat dit moeilijk realiseerbaar is, omdat de verschillende AVA's pas plaatsvinden in mei/juni en afstemming met de accountant en RvC niet eerder plaats kan vinden. Sowieso kunnen cijfers daarom niet eerder publiekelijk beschikbaar zijn. Etil cijfers over het voorafgaande jaar komen jaarlijks ter beschikking in april en zijn verwerkt in deze rapportage. De cijfers van CBS kunnen pas in oktober van elk jaar beschikbaar zijn; deze geven inzicht in het jaar daaraan voorafgaand; dus in dit geval 2023.

Advies: Probeer desondanks de cijfers toch eerder ter beschikking te hebben. Nu spreken we eind augustus 2025 over de rapportage tot en met ultimo december 2024.

De hoofddoelstellingen op pagina 10 van de VGR3 zijn duidelijk omschreven en toegelicht.

Het is positief dat de uitwerking van de doelstellingen is vertaald naar concrete indicatoren. Net als bij de jaarstukken en de begroting is dit in ontwikkeling; de indicatoren laten concreet zien waar het per hoofddoelstelling om draait en geven invulling van de bijdrage aan de beleidsdoelen. De indicatoren worden besproken vanaf 3.1. in deze analyse.

De stoplichtenmethodiek is toegepast op de beoordeling van het maatschappelijk rendement en geeft goed weer wat de stand van zaken is (pagina 13 VGR3). Op vrijwel alle fronten is het doelbereik op schema.

Opvallend is dat voor wat betreft het aantal start-ups (vestiging van nieuw opgerichte bedrijven) de indicator op geel staat. Het aantal start-ups in 2023 bedraagt immers 39 en ligt daarmee ruim boven het langjarig gemiddelde van 27. Weliswaar blijft dit een punt van aandacht, maar door de oprichting van de Brightlands start-up League valt te verwachten dat dit in een versnelling komt.

Advies: Al met al zou indicator groen hier meer recht doen aan de realiteit.

Daarentegen zien we dat het gebruik van de Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelswerk (WBSO) stabiel blijft en niet verder groeit.

Advies: Het zou realistischer zijn deze indicator niet op groen maar op geel te zetten (risico op vertraging doelbereik).

3.1. De indicatoren per beleidsdoel

Deze worden toegelicht op de pagina's 13 tot en met 30 van de VGR; enkele opmerkingen hierover.

3.1.1. Vergroten dynamiek

Door het ontstaan van nieuwe en nieuwsoortige bedrijvigheid in Limburg te bevorderen, wordt bijgedragen aan meer werkgelegenheid, grotere economische diversiteit en een versterkte regionale dynamiek.

- **Werkgelegenheid en relatieve ontwikkeling werkgelegenheid in voltijdsequivalenten (pagina 14 en 15)**

Het is niet evident conclusies uit de cijfers van de VGR3 te trekken.

Er ontstaat namelijk een vertekend beeld omdat bij BMHC de groei van MUMC+ en UM faculteiten wordt meegenomen.

GRIF

Hierover is bij de feitencontrole gesproken.

'Voor BMHC wordt er (op verzoek van PS bij VGR2) een nadrukkelijke uitsplitsing gemaakt tussen arbeidsplaatsen in bedrijven en faculteiten UM/MUMC+. Beide zijn relevant voor de groei van de campus aangezien medewerkers van faculteiten de bron zijn van patenten en spin-offs en onder groei daarmee zowel input als output (bedrijven) wordt verstaan. In de tekst onder tabel 20 is aangegeven dat het aandeel van bedrijven in het totale aantal arbeidsplaatsen over de jaren heen stabiel is gebleven rondom de 15%. Hiermee is zowel de groei van de campus alsook die van gerelateerde instellingen inzichtelijk.'

Hetzelfde geldt voor BSSC nu ook de medewerkers van Loyalis en APG worden meegeteld. De grafiek op pagina 15 zegt wel wat meer omdat hier de groei van de werkgelegenheid in fte. van bedrijven met minder dan 50 werknemers wordt getoond.

Bij de feitencontrole is aangegeven dat de werkgelegenheidscijfers worden bepaald per postcodegebied omdat de campussen fysiek niet afgebakend zijn, met uitzondering van BCC. De inzet van campussen heeft een grotere reikwijdte dan puur het campusterrein.

Advies: voor VGR3 is om cijfers te presenteren die vooral de groei op de campussen laten zien en niet de groei van de instellingen die weliswaar samenwerken met de campussen, maar ook groeien buiten de campussen om.

- **Aantal startups en scale-ups (pagina 17 en 18)**

Het aantal startups vertoonde in de jaren 2021 en 2022 een forse daling. Dit had met name te maken met de toen heersende corona epidemie. Bij de feitencontrole is destijds aangegeven dat er inderdaad sprake is van een daling, maar dat er inmiddels actie wordt ondernomen door GS in de vorm van de Brightlands Startup League. Dit is een initiatief dat startups ondersteunt op het gebied van gezondheid, duurzaamheid en digitalisering. Er is sprake van een uitgebreid begeleidingsprogramma. In 2023 is een duidelijke stijging waarneembaar.

Het aantal scale-ups, bedrijven die gedurende drie jaar een bovengemiddelde groei in omzet of aantal medewerkers laten zien, ontwikkelt zich vooral positief bij de Health campus.

Advies: Het betreft hier scale-up gegevens tot en met 2022; het ontbreken van actuele cijfers maakt het lastig hier conclusies aan te verbinden. Probeer actueler cijfermateriaal te krijgen. Cijfers van 2023 zouden nu beschikbaar moeten zijn om een actuelere analyse te maken, maar zoals hierboven al aangegeven is dit niet eenvoudig.

- **Venture capital investeringen in Limburg (pagina 19)**

Dit betreft risicovolle investeringen in jonge, snelgroeiende bedrijven, waarbij investeerders in bedrijven participeren. Uit de gepresenteerde gegevens blijkt dat in 2022 € 26,7 mln. aan venture capital op de campussen is geland. Deze zijn echter niet in de grafiek opgenomen.

In 2024 zien we een zeer sterke groei ten opzichte van 2023 als het gaat om venture capital dat terecht is gekomen bij Brightlands; namelijk van € 5 mln. naar € 27 mln.

Bij de feitencontrole is hierop ingegaan en het volgende aangegeven:

'dit is inderdaad wat de huidige cijfers ons nu zeggen. Ook in sommige andere jaren zien we dat wat er in Brightlands wordt geïnvesteerd dicht bij komt met wat er in heel Limburg is geïnvesteerd. En per jaar kunnen de bedragen behoorlijk verschillen doordat er opeens grote investeringen komen.'

Er is hierop nog een reactie gekomen van de Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen die deze cijfers aanlevert.

GRIF

‘Dit komt omdat investeerders ons gecorrigeerde data opsturen van voorgaande jaren. Maar ook dat andere databronnen met terugwerkende kracht meer data hebben. Bijvoorbeeld in DealRoom bleek er begin dit jaar aanzienlijk meer data over H1 2024 te staan dan in december toen we een eerdere download maakten. Ondanks het ongemak van deze aanpassingen geeft dit ons wel een steeds beter beeld. Meestal zijn de aanpassingen klein, maar op meer detailniveau kunnen er dan grote verschillen ontstaan.’

3.1.2. Robuuste kennisinfrastructuur

De kennisinfrastructuur (onderzoeksinstituten, onderzoeksfaciliteiten en onderwijs) is van voldoende omvang en naam en faam om een magneetfunctie te vervullen, zonder financiële afhankelijkheid van de Provincie Limburg.

Op pagina 20 van de VGR is een figuur opgenomen met daarin een groot aantal aanwezige partijen. Bij VGR2 is tijdens de feitencontrole gevraagd of er iets gezegd kan worden over de kwaliteitsimpuls die de genoemde instituten leveren. Toen is onder andere afgesproken om hier bij de bespreking van de verschillende projecten hier aandacht aan te besteden. In deze VGR3 wordt dit ingevuld, waarbij in hoofdstuk 3 een overzicht van de verschillende projecten en de ontwikkelingen wordt gepresenteerd. Veel van de genoemde instituten worden daar genoemd. Zie verder hoofdstuk 5 van deze analyse.

GRIF

3.1.3. Stabiele exploitatie campusorganisatie

De campusorganisaties hebben het vooruitzicht voor een stabiele exploitatie voor tenminste de eerstvolgende drie tot vijf jaar en zijn daarbij niet alleen afhankelijk van bijdragen van de Provincie Limburg.

Tabel 1. Overzicht campusorganisaties Brightlands (bron Provincie Limburg)

	BCC	BCGV	BMHC	BSSC
	Chemelot Campus BV	Brightlands Campus Greenport Venlo BV	Maastricht Health Campus BV	Campus Management & Development BV
belang Provincie Limburg	33,3%	33,3%	33,3%	25,0%
medeaandeelhouders	UM, DSM	UM, BASF	UM, MUMC+	UM, APG, OU
zelfvoorzienend	ja	nee	nee	nee
verdienmodel	opbrengsten vnl. uit beheerfee inzake verhuur vastgoed en detacheringen van personeel	in ontwikkeling	valorisatie opdracht en rendement op investeringen in start ups en spin offs	in ontwikkeling
perspectief	door groei van campus blijven inkomsten van beheer-fee en detacheringen geborgd	opbrengsten uit verhuur van vastgoed, mits uitbreiding met nieuw vastgoed.	(1.) continueren valorisatie-opdracht vanuit UM en MUMC+; (2.) daadwerkelijk realiseren van rendement via exits of dividend.	deelnemers-model kan deel van de kosten dekken, maar niet volledig
dekking door Provincie Limburg geregeld?	uit eigen exploitatie	t/m 2029	t/m 2029	t/m 2029
dekking door AH'ers geregeld?	uit eigen exploitatie	t/m 2024	t/m 2025	t/m 2025

Na 1 januari 2025 is BASF als aandeelhouder van Brightlands Campus Greenport Venlo vertrokken. Ook de Open Universiteit heeft aangekondigd na 2025 terug te treden als aandeelhouder bij BSSC. Tijdens de feitencontrole is gesproken over de voortgang bij het aantrekken van andere aandeelhouders. Echter deze rapportage gaat over 2024 en gezegd wordt dat hier in 2025 voortgang in heeft plaatsgevonden, waarover in de volgende voortgangsrapportage over 2025 zal worden gerapporteerd. Indien er belangrijk nieuws is zullen PS via een mededeling portefeuillehouder nader worden geïnformeerd.

Alleen BCC is zelfvoorzienend zo blijkt uit bovenstaande tabel. De andere drie campussen zijn in ontwikkeling. Verder valt op dat de bijdrage van de Provincie Limburg veel langer gerealiseerd gaat worden dan de bijdrage van de overige aandeelhouders.

Tijdens de feitencontrole is gesproken over het commitment van de UM. In een brief van de Universiteit Maastricht aan het College van GS (PS DOC-00267156) valt het volgende te lezen:

'Het commitment van UM in algemene zin voor de Brightlands campussen is, zo hebben we hopelijk duidelijk gemaakt, onverminderd groot. Dat zal zich vertalen in talrijke activiteiten en innovaties. In

GRIF

financiële zin weerspiegelt het commitment zich in het verder continueren van de afgesproken agiostortingen. Inclusief de intentieverklaring na ommekomst van de einddatum bedragen de totale agiostortingen door UM ca. 10 miljoen met de aantekening dat nadere afspraken gemaakt moeten worden over de verdere verzelfstandiging van de campussen middels een eigen verdienmodel.'

In de analyse van VGR2 is aangegeven dat het de opgave voor elke campusorganisatie is om op enig moment zonder ondersteuning van de Provincie overleefbaar te kunnen blijven. Het is bekend dat dit een tijdspad van vele jaren is. De UM heeft als medeaandeelhouder aangegeven in elk geval tot 2030 bij te dragen. Voor de private aandeelhouders gelden soms andere tijdspaden. Uitgangspunt is dat het bedrijfsleven direct betrokken is bij elke campusorganisatie om zo ook de triple helix in stand te houden. Bovenstaande figuur raakt, financieel gezien, de kern van het bestaan van de campussen. Weliswaar bevat de figuur geen gedetailleerde financiële informatie, maar het geeft wel in één oogopslag weer wat het huidige perspectief van de verschillende campussen is.

3.1.4. Versterking van de kenniseconomie

Bedrijven in Limburg bouwen kennis op en innoveren om zo weerbaar en wendbaar in te kunnen spelen op de transities (digitalisering, energie, circulair). De talenten vinden in Limburg passende opleidingen en maken daar gebruik van.

Het aantal projecten vanuit de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk onderzoek (NWO) is gestegen van 46 projecten in 2023 naar 47 in 2024. Het is jammer dat uit de gegevens van het NWO niet valt te distilleren hoeveel geld naar Limburgse partners is gegaan of op een van de campussen terecht is gekomen. In die zin zegt deze grafiek niet zo veel.

3.1.5. Vergroten wervingskracht van de regio

Het gaat hierbij om het behouden en werven van talenten op alle niveaus om in Limburg te leren, te onderzoeken, te ondernemen en te wonen. De campussen zijn de 'place to be', in de regio, Nederland of op wereldschaal.

Tabel 2. naamsbekendheid Brightlands (bron 'Brightlands communicatie')

	2019	2020	2023	2025
	Januari	November	januari	maart
Landelijk	22%	27%	23%	27%
Regionaal	30%	61%	83%	84%

84% van de Limburgers kent het merk Brightlands ('bekend en weet er meer van'). Landelijk stijgt de naamsbekendheid weer ten opzichte van 2023 van 23% naar 27%.

De opmerking dat 66% van de landelijke respondenten Brightlands een interessante werkplek vinden wil de Griffie nuanceren (69% van 27% is 18,6%). Het naamsbekendheid onderzoek is nuttig is om de duiding meer kleur te geven.

In de Regional Competitiveness Index (RCI) neemt Limburg een steeds prominentere plaats in. Hierbij wordt gemeten de mate waarin een regio een attractieve en duurzame omgeving biedt voor ondernemingen en inwoners om zich daar te vestigen, te wonen of te werken. Van de 234 regio's in Europa neemt Limburg in 2022 inmiddels de 13^e plaats in daar waar men in 2016 nog op de 30^e plaats stond. De volgende rapportage verschijnt in 2025.

GRIF

3.1.6. Versterken regionale innovatievermogen

In de Brightlands Rapportage VGR3 is hier abusievelijk de foute grafiek opgenomen.

Dit zal worden gecorrigeerd in een mededeling portefeuillehouder die binnenkort volgt.

Door het verbinden van de vier campussen en hun ecosystemen in concrete projecten kan het innovatief vermogen van de regio verder versterkt worden.

De Regional Innovation Scoreboard (RIS) brengt de prestaties van het innovatiesysteem van 239 regio's van 26 landen in Europa in kaart. In 2023 is Limburg tot innovation leader benoemd en is daarmee één van de 36 regio's in Europa met dat predicaat.

Positief punt is ook dat het aandeel innovatieve bedrijven per Provincie in Limburg, samen met Flevoland en Friesland het hoogst is. Tijdens de feitencontrole is hierover van gedachten gewisseld.

'Dit is geen eenmalige publicatie. Sinds 2009 publiceert de EU deze RIS en vanaf 2017 verschijnt deze elke twee jaar (laatste versie juli 2025), maar aangezien peildatum rapportage 2024 is, kunnen in de (te corrigeren, zie opmerking hierboven) grafiek enkel de cijfers t/m 2023 worden opgenomen en zijn daarmee zo actueel mogelijk.'

4. De campussen en Brightlands in beeld

4.1. Brightlands Chemelot Campus (BCC)

BCC is een gezamenlijk initiatief van DSM Nederland, Universiteit Maastricht en de Provincie Limburg voor het ontwikkelen van een campus gebaseerd op nieuwe, biobased materialen en (bio)circulaire duurzame chemische productie. De campus heeft zich voortvarend ontwikkeld en daarom is in 2020 besloten de campus aan de noordzijde uit te breiden ('Grex-Noord'). Met de beoogde uitbreiding kan er vanuit het vastgoedrendement een bijdrage worden geleverd aan instandhouding van het kennisecosysteem en aan management-development en acquisitie. Op die wijze is BCC rendabel.

De partners op de campus¹ hebben in 2011 de afspraak gemaakt dat ze zich minimaal tot 2023 zouden inzetten. Eind 2022 zijn er opnieuw afspraken gemaakt over de uitgangspunten hoe de groei tussen 2023 en 2033 betaald gaat worden. Uiteindelijk heeft dit op 22 april 2024 geleid tot een afronding van de Herziene Samenwerkingsovereenkomst. Met de bijdrage van de Provincie Limburg van € 67 mln. (G-22-040), de inbreng van vier bestaande DSM-panden (€ 25,1 mln.) en een nieuwe lening van de bank (€83,8 mln.) kunnen de nieuwbouwplannen de komende jaren worden gefinancierd. De bank heeft overigens hypotheek- en pandrecht bedongen op het vastgoed en de huuropbrengsten.

Er zijn ontwikkelingen met betrekking tot de gronden op Graetheide en de Lexhy. De Provincie Limburg en de gemeente Sittard-Geleen hebben deze gronden verworven om een duurzame toekomst voor dit gebied te garanderen.²

In de provinciale governancestructuur zijn een aantal zaken gewijzigd (zie ook het organogram op pagina 41 van de VGR). Het rechtstreekse belang van de Provincie in Chemelot Campus Vastgoed BV en het aandelenbelang in Chemelot Scientific Participations BV zijn ingebracht in de 100% dochtervennootschap Chemelot Participaties BV (GS-DOC-00674245). De structuur is hiermee helderder en overzichtelijker geworden en ook is hierdoor het risico van de Provincie kleiner geworden. Bij de feitencontrole is dit nader toegelicht.

¹ DSM, UM en Provincie Limburg

² Dit betreft onder andere de realisatie van een 380 kilovolt station, verwerving van agrarische ruilgrond en mogelijke Noordelijke uitbreiding van het Chemelot terrein.

GRIF

'Omdat alle vennootschappen met alle daarbij horende risico's en aansprakelijkheden nu onder Chemelot Participaties vallen kunnen eventuele claims niet rechtstreeks bij de Provincie terecht komen. Er is meer afstand nu tot de Provincie.

Er is ook meer duidelijkheid doordat alle vennootschappen en dochtervennootschappen nu onder Chemelot Participaties vallen en niet een deel onder Chemelot Participaties en een ander deel onder de Provincie rechtstreeks. Fiscaal is deze structuur ook gunstiger.'

De basis van het verdienmodel voor de campus wordt gevormd door de exploitatie via Chemelot Campus Vastgoed CV, waarin de Provincie Limburg een belang heeft van 80,83%. De complete campus van Chemelot heeft ongeveer 100.000 M2 verhuurbaar vloeroppervlak met een bezettingsgraad van 85,7%. Er is sprake van 118 huurders, 2.900 medewerkers en 654 studenten. In 2024 is bijna 4.600 m2 aan nieuwe ruimtes verhuurd.

Kijkend naar de stoplichten op pagina 39 van de VGR kan gesteld worden dat de belangrijkste indicatoren op schema zitten en dat de geplande uitbreiding tot een verdere groei zal leiden.

Er kan gezegd worden dat de vertraagde uitbreiding van gebouwen op het GREX-terrein en de afname van het aantal studenten op de campus kunnen leiden tot groeivertraging.

Een aandachtspunt is overigens wel dat in 2024 door moeilijkere marktomstandigheden meer huurders zijn vertrokken en er ook enkele faillissementen zijn geweest. Er zijn nu 118 huurders ten opzichte van 125 een jaar geleden. Bij de feitencontrole is stilgestaan bij de uitdagende periode waarin de chemische industrie zich bevindt.

'Geen gelijk speelveld in Europa als het gaat over wet en regelgeving, energiekosten, CO2 heffingen (waardoor de kosten in Nederland vele malen hoger zijn dan in ons omringende landen en Azië), achterblijvende regelgeving als het gaat over gebruik van circulair plastics (Virgin plastics uit Azië is veel goedkoper dan circulair plastic), transitie van de sector vraagt immense investeringen en overheidsbijdragen blijven uit, Tennet kan niet volgen als het gaat om elektrificeren, etc.

Recent in het nieuws: sluiting en vertrek van diverse chemiebedrijven uit Rotterdam/Nederland en recent ook sluiting van PVC fabriek op Chemelot.

Deze marktsituatie maakt dat bedrijven ervoor kiezen om hun productie in NL te staken of te verplaatsen naar goedkopere landen, dan wel om investeringen uit te stellen. Bovendien investeren bedrijven minder in R&D en innovaties.'

Er is nog steeds sprake van groei van het aantal MKB bedrijven en start-ups. Maar de kostenstructuur voor huisvesting op de campus blijft relatief hoog voor het MKB. Het aantal mkb-bedrijven is geen doel op zich; de groei van het aantal arbeidsplaatsen wordt door de campusorganisatie gezien als de belangrijkste indicator. Uit de feitencontrole bleek dat men zich ook inzet voor het MKB.

'De campus heeft een hoge kostenstructuur mede vanwege het aanbod van de vele faciliteiten en de koepelvergunning. Het is moeilijk om verschillende tarieven te gaan hanteren op de campus want dat schept onduidelijkheid.

Er wordt wel veel ingezet op het creëren van samenwerkingen tussen bedrijven op de campus en MKB bedrijven van buiten de campus zodat de verbindingen gelegd worden en gebruik gemaakt kan worden van elkaars kennis en kunde. Dat is belangrijker dan de noodzakelijke vestiging op de campus.'

De Provincie Limburg heeft in 2014 een achtergestelde lening van € 20 mln. ter beschikking gesteld.

GRIF

Deze lening is in 2014 verstrekt, toen het door de economische en bankencrisis voor de Chemelot Campus moeilijk was om investeringen in vastgoed geheel of in grote mate te financieren met vreemd vermogen. Chemelot Campus had, op basis van het strategisch plan, op dat moment een additionele financieringsbehoefte, die is verstrekt in de vorm van een achtergestelde lening. De campus heeft hiervan alleen in 2014 en 2015 gebruik hoeven maken. Deze faciliteit is in de hernieuwde samenwerkingsovereenkomst komen te vervallen. Via twee mededelingen portefeuillehouder van 13-8-2024 (DOC-00674245) en 1-10-2024 (DOC-00702563) zijn PS hierover reeds geïnformeerd.

In december 2022 (G-22-040) is besloten € 67 mln. ter beschikking te stellen voor Chemelot Campus Vastgoed als kapitaalinvestering ten behoeve van de vastgoedontwikkeling. Deze bijdrage wordt ter beschikking gesteld in de periode 2023-2033. DSM levert een bijdrage in de vorm van inbreng gebouwen (€ 25,1 mln.) en UM in de vorm van kennisinvesteringen in onderwijs en onderzoek.

Een van de initiatiefnemers van de campus, DSM, heeft kenbaar gemaakt de campus op termijn te zullen verlaten. DSM heeft haar focus verlegd en zal niet langer in chemie actief zijn op termijn. Echter heeft DSM wel de doorontwikkeling en financiering van de campus mogelijk gemaakt door een aantal gebouwen in te brengen en daarmee de vermogenspositie van de vennootschap mede geoptimaliseerd. De inbreng van de gebouwen heeft op 22 april 2024 plaatsgevonden. Tijdens de feitencontrole is om verduidelijking hierover gevraagd.

‘Vooralsnog blijft DSM betrokken en heeft zij zich middels de nieuwe samenwerkingsovereenkomst gecommitteerd voor nog eens 10 jaar. DSM kan haar belang op enig moment, binnen de voorwaarden zoals overeengekomen in de Samenwerkingsovereenkomst en de statutaire bepalingen, overdragen aan een andere partij. De andere aandeelhouders zullen daar uiteraard bij betrokken raken en zoveel mogelijk samen in optrekken.’

Tijdens de looptijd van de financiering tot 2033 zijn er minimaal twee tussentijdse evaluaties. Hierbij zal worden gekeken naar de voortgang van de inhoudelijke beleidsdoelen én het organisatorische en financiële doel. Doelstelling is uiteindelijk dat de campus zelfstandig en toekomstbestendig wordt. De eerste evaluatie is gepland in 2026.

4.2. Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV)

Brightlands Campus Greenport Venlo is als campusorganisatie verantwoordelijk voor de realisatie van de campus als innovatie-ecosysteem, terwijl Campus Vastgoed Greenport Venlo zich richt op de ontwikkeling, het beheer en de beschikbaarstelling van het vastgoed.

Het vastgoed op de campus wordt ontwikkeld en geëxploiteerd door CVGV, een organisatie waarin de Provincie Limburg een belang van 76% heeft en de gemeente Venlo 24%.

In totaliteit is op het terrein 28.310 vierkante meter beschikbaar, waarvan 69% is verhuurd. In VGR2 was dit nog 62%.

De belangrijkste taak van de BCGV BV (op onderdelen samen met CVGV BV) is om het groeiplan van de aandeelhouders te realiseren door:

- Stimuleren van het agrofood-ecosysteem;
- Het bieden van aansprekende vestigingslocaties met faciliteiten (van catering- tot labfaciliteiten);
- Het aantrekken van nieuwe bedrijven en instellingen;
- Het opzetten van samenwerkingsverbanden en daarmee inspelen op programma's op nationaal en EU-niveau;

GRIF

- Actieve verbinding leggen tussen partijen in de triple-helix.

Er is in 2024 sprake van minder leegstand, maar nog steeds is dit 31%. Bij de vorige feitencontrole op VGR2 is toen aangegeven dat er zowel interne als externe capaciteit wordt ingezet op het verhuren van ruimten op de campus. Verder zou er een aanvalsplan op de verhuur komen. Ook is er een vastgoeddirecteur benoemd. Wat op dit moment de status is van dit alles is besproken bij de feitencontrole.

Per 1 januari 2024 is mevrouw Vermeer aangesteld om de functie van CEO Brightlands Campus Greenport Venlo BV en BV Campus Vastgoed Greenport Venlo te gaan invullen. PS is hierover geïnformeerd middels een mededeling portefeuillehouder van 4 januari 2024 (DOC-00589190). Op de website zien we overigens dat het Management Team nog niet compleet is. De heer Nooij is vastgoeddirecteur a.i. en de heer van Kleef is financieel manager a.i. Per 1 september 2025 begint de nieuwe financieel manager.

In 2023 is er een vastgoeddirecteur aangesteld. De directeur heeft tot taak om de vastgoedorganisatie inhoudelijk te verbeteren en opnieuw op te bouwen. Er wordt gewerkt aan een stabiel vastgoedplan. In VGR2 is aangegeven dat de resultaten van de vastgoeddirecteur ter sprake zouden komen. Tijdens de feitencontrole is besproken dat er een fikse kostenreductie is bereikt en dat er sprake is van een stabiele vastgoedpropositie. Ook wordt er gewerkt aan een betere verhuurbaarheid van het gebouw Villa Flora. Dit klinkt dit positief, maar doet dit geen recht aan de in VGR2 beloofde te presenteren concrete resultaten van de nieuwe vastgoeddirecteur. Hierover wordt niets geconcretiseerd in deze VGR3, wel in kwartaalrapportages.

Vanaf nu zal per kwartaal een rapportage aan GS en PS gestuurd worden waarin de bezettingsgraad te zien zal zijn. Binnenkort zal de Q2 rapportage van 2025 gereed zal zijn. Er is naar verwachting minder sprake van leegstand en de acties zouden nu echt vruchten af moeten werpen. Het is van belang dat PS hierover zo spoedig mogelijk wordt geïnformeerd.

Overigens heeft de vastgoeddirecteur niet tot taak om te acquireren. Zijn opdracht lag vooral in het onder controle krijgen van de kosten en het uitvoeren van de aankomende onderhoudsopgaven. In hoeverre hij hierin slaagt zal duidelijk moeten worden in de kwartaalrapportages.

Advies: Laat de resultaten onderbouwd met cijfers in de volgende VGR terugkomen, zodat de Statenleden dit scherper kunnen volgen en beoordelen.

Op pagina 54 wordt gezegd dat door de gestage ontwikkeling van BCGV deze zich nu al bevindt in de overgang van opstart naar de groeifase.

In de Mededeling Portefeuillehouder inzake Aanbieding rapportage Roadmaps 2030 Provinciale Rol Brightlands Campussen van 15-02-2022 (GS DOC-00229736) worden de levensfasen van de Campus uiteengezet, gebaseerd op BCI-systematiek die ook door het Ministerie van EZK is gebruikt. Om in een fase te komen/gecategoriseerd te worden, dient de Campus aan allerlei voorwaarden te voldoen, zoals het aantal aangesloten kennisinstellingen, aantal werknemers bij gevestigde bedrijven en aantal gevestigde bedrijven. Bij de start van de Campus in 2017 zat de Campus nog in de ideefase wat betreft de laatstgenoemde voorwaarden en in 2021 zat de campus reeds in de groeifase. De campus wordt nu erkend als een campus in ontwikkeling. De volwassen fase wordt pas bereikt als de campus financieel onafhankelijk is. Hiertoe zijn stevigere investeringen nodig in kennisinstellingen, R&D en vastgoedaanbod.

In deze VGR wordt gewerkt met andere indicatoren.

Als we een vergelijking maken met VGR2 zien we voor wat betreft het aantal vestigingen een terugloop van 78 naar 70, het aantal arbeidsplaatsen daalt van 752 naar 750 en de bezettingsgraad verbetert van

GRIF

62 naar 69%. Een aantal indicatoren uit VGR2 komen niet meer terug en er zijn nu twee nieuwe indicatoren opgenomen (aantal kennisinstituten en aantal start-ups).

In de tabel op pagina 57 van de VGR worden de volgende bedragen gespecificeerd:

• Reguliere agiostorting (ter dekking van kosten)	€ 300.000,-
• Versterking campusorganisatie (extra FTE's)	€ 850.000,-
• Vastgoeddirecteur	€ 150.000,-
• Agiostorting (ter dekking van kosten)	€ 800.000,-

BASF is per 1 januari 2025 teruggetreden als aandeelhouder.

BASF is in 2020 is toegetreden als aandeelhouder en toen is de afspraak gemaakt dat zij voor een periode van tenminste vier jaar aandeelhouder zouden zijn binnen BCGV. Deze periode hebben zij volgemaakt. Er wordt gezocht naar een nieuwe private aandeelhouder. Nadere informatie hierover volgt in de volgende VGR. BASF zal in elk geval betrokken blijven bij de campus en ook aanwezig blijven in de Villa Flora.

Advies: Informeer Provinciale Staten niet pas bij de volgende jaarlijkse VGR over een nieuwe aandeelhouder, maar doe dit via een mededeling portefeuillehouder als dit bekend is.

4.3. Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC)

BMHC is een initiatief van Maastricht Universitair Medisch Centrum (MUMC+), UM en Provincie Limburg. Het doel is een campus op te zetten in Maastricht, waarbij wetenschappers, ondernemers, artsen en verpleegkundigen samenwerken. Samen willen zij nieuwe ideeën naar de markt en maatschappij brengen. Innovatie staat hierbij voorop.

In 2013 is Maastricht Health Campus BV (MHC BV) opgericht door MUMC+, UM en Provincie Limburg, waarin alle partijen een gelijk aandeel hebben (33,3%). De vennootschap MHC BV (valorisatie-organisatie) heeft de exclusieve taak om kennis en kunde naar de markt te brengen, bijvoorbeeld via start-ups en spin-offs. Spin-offs gebruiken patenten van UM en MUMC+. Daarnaast heeft MHC BV een adviesrol in de twee andere pijlers (het versterken van onderzoek en kennis en gebiedsontwikkeling). In 2022 hebben de drie aandeelhouders (provincie Limburg, UM en MUMC+) hun verbintenis verlengd tot 2030. Bij de feitencontrole is op dit commitment nader ingegaan:

'Provinciale Staten hebben hun commitment uitgesproken om tot 2030 tot max. € 650k p/j aan agio beschikbaar te stellen. Dit krediet is tot 2030 beschikbaar in de Provinciale begroting. De AvA heeft besloten dat ieder jaar bij het vaststellen van de begroting door de AvA een besluit wordt genomen over de agiostortingen in het volgende boekjaar. Het mandaat van de AvA is daarmee strakker dan het mandaat van PS. De AVA besluitvorming loopt voor de provincie via GS. Dat verklaart beide termijnen. Conform PS-besluit is de intentie van Provincie Limburg om de huidige koers tot 2030 vast te houden. Dan (in 2029) zal een nieuwe afweging gemaakt moeten worden.'

Op pagina 64 van de VGR worden drie belangrijke pijlers genoemd, namelijk:

- Het versterken van onderzoek en kennis (inzetten op specifieke opleidingen, studies en programma's;
- Het toepassen van kennis en kunde (ontwikkeling nieuwe bedrijven en werkgelegenheid);

GRIF

- De ontwikkeling van de omgeving bij Randwyck, met de gemeente Maastricht als belangrijkste partner (prettig werken, wonen en verblijven).

Volgens de BCI-systematiek is de BMHC sinds december 2024 een campus in de volwassen fase. Op volwassen campussen groeit gemiddeld genomen de werkgelegenheid sneller dan ergens anders in het land. BMHC zorgt met het aantal bedrijven, arbeidsplaatsen, spin-offs en start-ups voor een direct effect op de werkgelegenheid in de regio. De volwassen campussen zijn hiermee een belangrijke motor (kristallisatiepunt) voor de Nederlandse en Limburgse economie.

In de BCI-systematiek van 2021 werd BMHC nog als campus in de groeifase aangeduid. Deze wijziging is niet nader verklaard; temeer daar het verdienmodel van BMHC nog in ontwikkeling is en de campus nog niet financieel onafhankelijk opereert. Een toelichting op de onderbouwing van deze herclassificatie is daarom wenselijk. Hierover is gesproken bij de feitencontrole.

'Zoals zichtbaar in grafiek 22 en de begeleidende tekst daarbij heeft BMHC sinds 2021 een verdere groei meegemaakt. Zo is het totaal aantal bedrijven, arbeidsplaatsen en spin-offs en start-ups jaarlijks toegenomen. Volgens de analyse van BCI heeft dit een direct effect op de werkgelegenheid in de regio. BCI merkt BMHC daarmee aan als een volwassen campus. Financiële onafhankelijkheid is daarbij voor BCI een aandachts- en ontwikkelpunt, maar geen criterium voor een campus in de volwassen fase. Een belangrijk onderscheid dat hier gemaakt moet worden is dat MHC BV de campusorganisatie is die de Brightlands campus (BMHC) helpt ontwikkelen. MHC BV is een deelneming van de Provincie, met BMHC wordt het gehele campusgebied aangeduid.'

Geconstateerd wordt dat bij de BCGV financiële onafhankelijkheid wel een criterium vormt voor onafhankelijkheid en bij BMHC is dit niet het geval; dit terwijl er met dezelfde BCI methodiek wordt gewerkt.

Op pagina 69 van de VGR worden de rollen van de Provincie Limburg in de ontwikkeling van BMHC omschreven:

- aandeelhouder van MHC BV;
- aandeelhouder van LIOF NV, die als aandeelhouder en financier optreedt in verschillende start-ups op de campus;
- financier van start-ups op de campus (Medace B.V.);
- subsidiegever aan Gemeente Maastricht (MECC), UM en het MUMC+ (Kennis-As projecten);
- stakeholder in de gebiedsontwikkeling (zie onder het vorige kopje 'Gebiedsontwikkeling
- BMHC')

Op basis van de VGR wordt geconstateerd dat de Provincie Limburg meerdere rollen vervult in relatie tot BMHC, waaronder die van aandeelhouder en subsidieverstrekker. Op welke wijze wordt gewaarborgd dat deze verschillende belangen zorgvuldig worden gescheiden en eventuele belangenverstrengeling wordt voorkomen. Kan worden toegelicht welke procedures, afspraken of waarborgen hiervoor zijn ingericht? Bij de feitencontrole is hierop een nadere toelichting gekomen.

'Voor de rollen van aandeelhouder en financier is het door PS vastgestelde investeringskader Sturing in Samenwerking (3.0) het leidende kader. Voor het verstrekken van subsidie geldt de subsidieverordening. Besluitvorming over middelen geschiedt per vennootschap en niet geclusterd voor alle vennootschappen op BMHC tezamen.'

GRIF

Provincie Limburg is nadrukkelijk geen aandeelhouder in Medace BV om eventuele belangen te scheiden. Onze belangen drukken we uit via het aandeelhouderschap in MHC BV.'

Op pagina 71 van de VGR wordt in een tabel de inzet van acties, instrumenten en maatregelen vanuit provinciale rollen toegelicht. Met betrekking tot Medace BV blijkt dat in 2024 de financiële structuur is aangepast: de aandeelhoudersleningen zijn omgezet in aandelen en er is extra kapitaal ingebracht. De Provincie is geen aandeelhouder. De lening van de Provincie is in 2024 aangepast en zal, conform afspraak, in één keer worden afgelost per 31 december 2033 (zogenoeten bulletlening). In de VGR staat vermeld dat hiermee de oorspronkelijke risicoverdeling tussen de aandeelhouders in stand blijft. Kan nader worden toegelicht waarom er is gekozen voor deze vorm van aflossen. Welke overwegingen lagen hieraan ten grondslag, mede gezien het feit dat het aflossen aan het einde van de looptijd risicovol kan zijn? Wat gebeurt er indien aflossing op de einddatum niet plaatsvindt?

Op pagina 138 wordt vermeld dat de aflossing in gelijke delen plaatsvindt. Dit lijkt niet in lijn met een aflossing aan het einde van de looptijd (info pagina 71). Kan worden toegelicht welke informatie correct is? In de feitencontrole is hierover het volgende gezegd.

'De tekst op p.71 betreft de huidige situatie sinds 2^e helft 2024.

Het proces om te komen tot aangepaste leningmodaliteiten is geen zaak van "eenzijdig kiezen", maar van gesprekken met bestuur en aandeelhouders, rekening houdend met de mogelijkheden van de onderneming. Bij Medace was een herstructurering van de vermogenspositie noodzakelijk.

Grootaandeelhouders UMH en LIOF namen het initiatief en waren bereid om hun eigen (zekerheids)posities te verzwakken door hun leningen om te zetten in aandelen. Daarmee hebben zij geen rechten meer op rente en aflossing. UMH, LIOF en AZMcam waren tevens bereid om (via nieuwe aandelen) ieder 1/3e van het benodigd extra kapitaal in te brengen. De kleinaandeelhouders konden vanuit hun eigen statuten en limieten niets aanvullends betekenen. Voor de provincie Limburg is de aanpassing van de bestaande geldlening passend binnen onze kaders van SiS 3.0 en acceptabel voor overige partijen. Provincie Limburg is na de herstructurering de 1e in rang om rente en aflossing te krijgen (voordat aandeelhouders worden uitgekeerd) en is nog de enige partij met een effectief pandrecht. De risicopositie van de Provincie is met voormelde handelingen effectief verbeterd.'

Het risico van een bulletlening, die aan het einde van de looptijd in één keer wordt afgelost is verder niet toegelicht.

Op pagina 73 van de VGR staat vermeld dat naast Provincie Limburg ook MUMC+ en UM als aandeelhouders de belangrijkste partners zijn in de ontwikkeling van de campus. Daarbij wordt aangegeven dat alle aandeelhouders evenveel bijdragen aan het aanvullen van het tekort van MHC BV, bijvoorbeeld door extra stortingen bovenop hun aandelen (agiostortingen).

Deze agiostortingen kunnen worden gezien als een extra vorm van subsidie of financiële steun door de deelnemende partijen.

Op pagina 76 van de VGR staat dat MHC BV actief samenwerkt in diverse nationale en internationale innovatieprogramma's, vaak als coördinator of kernpartner. Sinds het stopzetten van het groeifonds zoekt men naar nieuwe financieringsbronnen en partners.

Voor projecten in de medische technologie worden de financieringsmogelijkheden voor ieder van de fases waarin een bedrijf zich kan bevinden verkent, zodat ondersteuning stap voor stap opgebouwd kan worden en bedrijven toekomstbestendige en betrouwbare partners worden in plaats van afhankelijk van losse financieringen. MHC BV zet hier nadrukkelijk op in door de inzet van een subsidiespecialist in

GRIF

samenwerking met PL, UM, MUMC+ en LIOF. Hierbij wordt er gekeken naar samenwerkingspartners én funding op nationaal niveau, maar ook in EU verband.

4.4. Brightlands Smart Service Campus (BSSC)

BSSC is een gezamenlijk initiatief van Algemene Pensioen Groep NV (APG), UM en de Provincie Limburg met als doel een campus te ontwikkelen op het gebied van data science en smart services. Het commitment van partijen loopt tot 2025. Met het Statenbesluit van 24 juni 2022 (G-22-021) heeft de Provincie Limburg haar betrokkenheid bij de verdere ontwikkeling van de campus tot 2030 bevestigd.

De realisatie van BSSC is vormgegeven door de oprichting van twee vennootschappen; Campus Heerlen Management & Development (CM&D BV) en Campus Heerlen Huisvesting BV (CHV BV). De campus is gelegen in Heerlen in het voormalige APG-kantoor (het GK-II gebouw). Dit gebouw is eigendom van het ABP en wordt verhuurd aan CHV BV, waarin Provincie Limburg een belang heeft van 50%, net als APG; 19.328 vierkante meter met een bezettingsgraad bedraagt 78%.

ABP heeft plannen om haar vastgoedportefeuille af te stoten, zo ook het GK-II gebouw. Om de campusontwikkeling zo goed mogelijk te ondersteunen, heeft ABP het GK-II gebouw te koop aangeboden aan CHV BV. In lijn met het vastgoedbeleid van haar moeder ABP, wil APG geen eigenaar van het vastgoed worden (ook niet via CHV BV). Om de campusontwikkeling optimaal te faciliteren en de koop van het gebouw toch mogelijk te maken, is APG bereid terug te treden als aandeelhouder van CHV BV in het geval dat het verkoopscenario realiteit wordt. Naar aanleiding van het voornemen van ABP om haar vastgoed af te stoten, zijn verschillende huisvestingsopties voor BSSC (financieel) geanalyseerd. Uit deze analyse blijkt dat de optie van het kopen van het pand door het overnemen van de aandelen (financieel) het meest gunstig is voor de ontwikkeling van de BSSC. De optie 'kopen door CHV BV' wordt daarom naast andere alternatieven nader uitgewerkt. PS worden hierover geïnformeerd en zo nodig betrokken in dit proces.

Verzocht wordt om een nadere toelichting: is er op dit moment meer duidelijkheid over de (vraag)prijs, welke opties of scenario's worden momenteel concreet uitgewerkt, en wordt ook rekening gehouden met alternatieve oplossingen, bijvoorbeeld als aankoop niet haalbaar zou blijken?

Bij de feitencontrole is erop gewezen dat er op dit moment gesprekken lopen met betrokken partijen. Zodra er meer duidelijkheid is worden Provinciale Staten hierover geïnformeerd.

In de VGR 2 (betreffende de periode 2023) zijn voor de BSSC acties, instrumenten en maatregelen omschreven die zijn ingezet vanuit de drie rollen van de Provincie: aandeelhouder, financier en subsidieverstrekker. In VGR 3 (tabel 25) worden dezelfde acties, instrumenten en maatregelen opnieuw vermeld, zonder dat duidelijk wordt wat er in de tussentijd is veranderd of gerealiseerd.

Kan worden toegelicht wat de actuele stand van zaken is ten opzichte van de in VGR 2 genoemde acties? Wat is er sinds 2023 daadwerkelijk uitgevoerd, aangepast of bijgesteld?

Bij de feitencontrole is hierover gesproken en is dit nader toegelicht.

'De benoeming van de nieuwe CEO heeft per 1 januari 2024 plaatsgevonden, vanaf dat moment is Walter Pijs in functie als directeur-bestuurder.

Tijdens de AvA van juni 2025 is Stan Gielen herbenoemd als lid (voorzitter) van de RvC, tot en met 31-12-2025. De RvC is aan de slag met een plan van opvolging, gelet op de juiste profielen voor de ontwikkelfase waarin de campus zich momenteel bevindt.

Er is sprake van een jaarlijkse reguliere agiostorting (extra geld van aandeelhouders bovenop de waarde van de aandelen) van € 300k. Daarnaast is sprake van versterking campusorganisatie van € 300k. Het

GRIF

project 'Versterking kennis infrastructuur BSSC', waarvoor op basis van PS beleid door GS reeds in 2023 middelen afgeroepen zijn om te kunnen inzetten op projectvoorstellen, heeft een wat langere aanlooptijd dan verwacht. Hierover zijn wij hierover ambtelijk in gesprek met de campus.

Aflossing en rentebetalingen zijn conform afspraken ontvangen

Voor de subsidiebeschikking Digitale werkplaats is recent een verzoek tot vaststelling ingediend. Het project SMILL (CHILL) is nog lopende, waarbij de (gesubsidieerde) kwartiermakersfase inmiddels is afgerond.'

Daarnaast wordt in de toelichting gesproken over een agiobijdrage van € 300.000 en een bijdrage voor campusversterking van eveneens € 300.000. Kan worden verduidelijkt wat de status en invulling is van deze twee bedragen? Zijn deze middelen inmiddels toegekend, uitgekeerd of geoormerkt, en op welke wijze dragen ze concreet bij aan de versterking van de campus?

Er is nu ingegaan op de bedragen in hoofdlijnen, maar niet op welke wijze deze bedragen bijdragen aan de doorontwikkeling van de campus.

Dit was onderwerp van gesprek tijdens de feitencontrole.

'De agiobijdrage (€ 300k) betreft een financiering in het kader van de aandelenuitgifte binnen de Brightlands Smart Services Campus organisatie. Dit bedrag is gereserveerd ter versterking van het eigen vermogen, hetgeen noodzakelijk is voor solide bedrijfsvoering en het aantrekken van aanvullende investeringen ten behoeve van de verdere uitbouw van de campus. Formeel zijn deze middelen door Provinciale Staten geoormerkt binnen het relevante investeringsbudget, en het proces van toekenning en uitbetaling verloopt conform de governance afspraken binnen het campusconsortium.

De bijdrage voor campusversterking (€ 300k) is specifiek bestemd voor het uitvoeren van projecten en activiteiten die de positie van de campus op het gebied van innovatie, kennisdeling en internationale profilering versterken. Onder 'campusversterking' vallen bijvoorbeeld investeringen in programmatische samenwerkingen, internationaliseringsactiviteiten, het aantrekkelijker maken van de campus voor (nieuwe) bedrijven en kennisinstellingen, en het realiseren van (verdergaand) ecosysteemmanagement. Het bedrag is vanuit de provincie geoormerkt en via een subsidieverleningstraject ter beschikking gesteld, onder de voorwaarde dat het besteed wordt aan in een projectplan omschreven activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van de campus. Een deel van het bedrag is inmiddels toegekend aan specifieke projecten, het restant is vastgelegd (geoormerkt) voor verwachte latere inzet (tweede helft van 2025). Daartoe wordt nog een subsidieaanvraag opgesteld.'

In VGR 3 op pagina 86 wordt gesteld dat de kennisinstututen op de campus na 2024 geen aanvullende steun van de Provincie Limburg meer nodig zouden hebben.

Bij de feitencontrole is besproken dat de funding tot en met 2024 is geconcretiseerd in de vorm van lopende subsidietrajecten en andere meerjarige afspraken.

Kan worden toegelicht hoe het na 2025 zit met de financiering van de BSSC?

'Op basis van het Statenvoorstel 'Brightlands en de campussen – visie en inzet tot 2030', hebben PS in juni 2022 middelen beschikbaar gesteld voor de toekomstige ontwikkeling van BSSC. De middelen zijn bestemd voor versterking van de campusorganisatie, voor projecten & shared facilities en voor Versterken van de kennisinfrastructuur. Ten behoeve van het versterken van de campusorganisatie zal jaarlijks, tot 2030, (extra) agio worden gestort door de Provincie. Zie Statenvoorstel G-22-039, (7 december 2022), structurele middelen bedragen jaarlijks €300 k regulier agio en jaarlijks €300 k voor de campusversterking.'

GRIF

4.5. Brightlands

Brightlands is de koepel waaronder de vier campussen naar buiten treden. In 2014 is Brightlands als merk gelanceerd. Een belangrijk doel voor de Provincie is het uitdragen, bekend en zichtbaar maken van de vier Brightlands campussen om zo de aantrekkingskracht van de regio op bestaande en nieuwe bedrijvigheid en talenten op alle niveaus te versterken.

In 2024 waren er enkele belangrijke ontwikkelingen op campusniveau:

- Bundeling van public affairs activiteiten via het Brightland Office. Dit heeft geleid tot de inrichting van de Brightlands Ambassadors.
- Een gezamenlijke aanpak door de campussen, LIOF, UM en Provincie Limburg is voorbereid en uitgewerkt om startende bedrijven te ondersteunen; de Brightlands Start-up League.

In de tabel op pagina 88 valt op dat er nogal wat bedrijven vertrekken van de campus; met name bij BCC en BCGV valt dit op. Overigens is het eindsaldo positief.

Over de redenen hiervan wordt bij de feitencontrole het volgende aangegeven:

- Door (moeilijkere markt)omstandigheden gaan bedrijven failliet en vertrekken van de campus
- Inherent aan startups is dat sommige het redden en andere niet. Soms is het uitblijven van vervolg investeringen reden dat een startup niet kan groeien
- Soms hoeft een startup niet door te groeien op de campus en wordt gekozen voor een goedkopere locatie buiten de campus
- Bedrijven worden overgenomen en worden verplaatst naar moederlocatie

Kijkend naar de rol en positie van de Provincie Limburg in Brightlands valt op dat de Provincie veel verschillende rollen op zich neemt:

- Aandeelhouder
- Financier
- Initiator
- Subsidieverstrekker
- Procesondersteuner

Aangezien hier recentelijk ook aandacht aan is besteed in het rapport 'Grip op Investerings' van de Zuidelijke Rekenkamer (ZRK) heeft de Griffie bij VGR2 gevraagd om een nadere toelichting.

Aangegeven is toen dat bij het inzetten van de instrumenten telkens goed naar de rol en bevoegdheden wordt gekeken en 'afgepeld' wordt in welke hoedanigheid een besluit wordt genomen.

Ook wordt er gewezen op het intern systeem van 'three lines of defense', waarbij onafhankelijke experts, waaronder financiën, juridische zaken, subsidie en aanbesteding, hun oordeel geven. Tot slot wordt aangegeven dat ook het compliance team onafhankelijk adviseert ten behoeve van besluitvorming door GS en PS. Daarnaast wordt nog eventueel externe expertise ingehuurd om oordeels- en besluitvorming te onderbouwen. Aan de hierboven genoemde onderwerpen wordt al veel aandacht besteed door de provincie Limburg en haar partners.

Advies: Besteed in de volgende voortgangsrapportage in een aparte paragraaf kort aandacht hieraan en kijk met name naar verbeterpunten in governance, control en beheer. Wellicht dat dit ook kan gebeuren in samenspraak met de Riskmanager van de provincie.

GRIF

Kijkend naar de partners die betrokken zijn bij de ontwikkeling van de vier campussen zien we het volgende:

- Provincie Limburg en de UM zijn medeaandeelhouder bij alle vier de campussen. In haar visiedocument 'voortbouwen op Brightlands' uit maart 2019 heeft de UM besloten tot en met 2026 € 77 mln. te investeren.
- Zuyd, Fontys en HAS Venlo maken gebruik van de campussen via opleidingen, analyses en onderzoek.
- De Nederlandse organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) is partner in projecten op drie van de vier campussen.
- LIOF is betrokken met verschillende programma's die aansluiten op de thema's van de campussen. LIOF is ook een van de initiatiefnemers van de Brightlands Start-up League en investeert in individuele bedrijven.

Op pagina 93 van de VGR wordt onder het kopje instandhouding kennisinfrastructuur gesproken over het feit dat de Provincie Limburg veel heeft bijgedragen aan het vormen en instant houden van de kennisinfrastructuur op de campussen. In de toekomst is het de bedoeling dat financiering daarvoor steeds meer uit andere bronnen komt. Denk hierbij aan Europese fondsen en regelingen. Hier wordt al mee gewerkt en dit is ook besproken tijdens de feitencontrole.

'Op elke campus worden de kennisinstellingen gestimuleerd om vooral gebruik te maken van de beschikbare fondsen en regelingen. De kennisinstellingen zijn over het algemeen heel goed op de hoogte van de mogelijkheden die er zijn en er wordt regelmatig gezamenlijk ingeschreven op tickets zodat gezamenlijk voor grotere projecten aanvragen geformuleerd kunnen worden.'

4.6. Opgedane ervaringen

Op pagina 93 van de VGR staat beschreven dat de Provincie Limburg veel heeft bijgedragen aan de kennisinfrastructuur op de campussen. Volgens de VGR blijft het in stand houden én up-to-date houden daarvan een aandachtspunt. Als een kennisinstituut verbonden is aan regulier onderwijs (zoals de instituten van de UM of Zuyd) is het voortbestaan meestal goed geregeld. Maar als de koppeling met onderwijs ontbreekt, zullen publieke middelen altijd nodig blijven. Dat geldt misschien nog meer voor faciliteiten en voorzieningen, zoals laboratoria en open onderzoeksruimtes. De VGR geeft aan dat in de toekomst de financiering daarvoor steeds meer uit andere bronnen dan de Provincie Limburg zal moeten komen. Daarbij kan goed gebruik worden gemaakt van nationale en Europese fondsen en regelingen. Uit de feitencontrole is gebleken

'dat de provincie regelmatig bij het Rijk heeft aangedrongen op inzet van structurele middelen voor innovaties en verbetering van het investeringsklimaat in Nederland. Ook de contacten bij Invest NL en andere investeringsvehikels worden vaak aangesproken.

We kunnen vanuit Provincie geen dwingende (rand)voorwaarden stellen. Wel proberen wij het Rijk van het belang te doordringen en samen op te trekken. De investeringen rondom Defensie en het Limburgs Bod voor een duurzaam Chemelot zijn daarvan voorbeelden.'

5. Overzicht van de projecten waar de Provincie Limburg bij betrokken is

In hoofdstuk 3 van de VGR is een overzicht opgenomen van alle campusprojecten van de vier campussen waaraan de Provincie Limburg zich heeft verbonden. Voor deze analyse is door de Griffie

GRIF

gekeken naar de totaalontwikkeling per campus. Op microniveau alle betrokken vennootschappen analyseren maakt hier geen onderdeel van uit. Wel worden enkele zaken naar voren gehaald.

- Bij Chemelot Research Facilities BV is per 31-12-2024 van de € 46 mln. kredietfaciliteit € 40,7 mln. gebruikt. Tijdens de feitencontrole is aangegeven dat er vooralsnog geen additionele financiering nodig is; de investeringen blijven binnen de met PS afgesproken kaders.
- Bij Chemelot Scientific Participations BV is per 31-12-2024 € 51,5 mln. van het beschikbare krediet van €51,7 mln. gebruikt. CSP bevindt zich in de beheerfase en toegekende middelen zijn reeds uitgegeven. Er wordt geen aanvraag voor nieuwe middelen verwacht.
- Na een storting van € 40 mln. agio is er bij Chemelot Participaties BV nog € 5 mln. over.
- Uit de VGR op pagina 136 blijkt dat de Provincie Limburg jaarlijks maximaal € 650.000,- als agiokapitaal bijdraagt aan MHC tot en met 2029, mits UM en MUMC+ eenzelfde bijdrage leveren. MHC BV is momenteel nog afhankelijk van deze jaarlijkse stortingen om negatieve bedrijfsresultaten op te vangen. Op termijn is het de bedoeling dat MHC BV financieel zelfstandig wordt door winst uit verkoop van aandelen in spin-offs van de campus. Het realiseren van zulke spin-offs is onzeker, omdat de waarde van spin-offs sterkt fluctueert en de verkoop van deze aandelen vaak lastig is. Winst wordt doorgaans pas gemaakt wanneer een spin-off succesvol wordt of volledig wordt overgenomen door een groter bedrijf. Op basis van de huidige afhankelijkheid van de jaarlijkse agiostortingen en de onzekerheid rondom het realiseren van winst uit spin-offs kan de vraag worden gesteld hoe realistisch en zeker het is dat MHC op termijn zelfstandig kan werken. Op welke termijn wordt verwacht dat zelfstandigheid gerealiseerd kan worden en zijn er voorbeelden van bedrijven (spin-offs) die verkoopklaar zijn?
Tijdens de feitencontrole is aangegeven dat het lastig is te schatten is wanneer een bedrijf verkoopklaar is. Dit ligt ook aan de kopers. Het is aan de aandeelhouders om een afweging hieromtrent te maken.
- Op pagina 138 van de VGR staat dat Medace BV in de coronaperiode serieuze vertraging heeft opgelopen in de groei-ontwikkeling. Medace is qua omzet in 2024 wel gegroeid. Concrete cijfers zijn niet genoemd.
- Op pagina 139 van de VGR wordt aangegeven dat voor het project Gebiedsontwikkeling Maastricht Randwyck/uitbreiding MECC er in maart 2024 maximaal € 250.000,- vanuit de Provincie Limburg beschikbaar wordt gesteld voor het opstellen van een businessplan.
- Er is sprake van een provinciale bijdrage van € 1,5 mln. aan Maastricht Studie 2. Echter er wordt op dit moment onvoldoende wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd en het beoogde aantal van 4.000 deelnemers wordt niet binnen de looptijd gehaald. Ook de valorisatie in de vorm van spin-offs of patenten blijft achter bij de verwachtingen. Dit onderstreept de noodzaak tot strakke monitoring van de voortgang en bijstelling van de aanpak.
Het project is in de coronaperiode met een jaar verlengd om de resultaatsverplichtingen binnen de projectduur alsnog te kunnen afronden. Het vaststellingsverzoek is in december 2024 ontvangen en definitieve vaststelling vindt plaats in 2025 (na peildatum van deze rapportage). MS2 wordt ook na de vaststelling nog gecontinueerd dmv financieringen van derden partijen.
- Campus Heerlen Management & Development BV (CM&D BV) loopt op dit moment en voor de provinciale betrokkenheid is geen einddatum gesteld; in elk geval tot 2030. Hierna zullen aanvullende bijdragen van de aandeelhouders (APG, OU, Provincie Limburg en UM) nodig zijn via agiostortingen. De continuïteit van het project is hiermee volledig afhankelijk van deze bijdragen, omdat er momenteel nog geen verdienmodel in zicht is.
- Campus Heerlen Huisvesting BV (CHV BV) huurt het Groot Kantoor II van eigenaar ABP en exploiteert dit als campusgebouw voor de BSSC met als hoofddoel het realiseren van een volledige en winstgevendende bezetting via verhuur. De provinciale betrokkenheid eindigt pas bij

GRIF

verkoop van het belang in CHV BV of opheffing van de vennootschap. De huidige huurovereenkomst met het ABP loopt tot 2026. Sinds 2023 voert CHV BV gesprekken met ABP over een mogelijke overname van het gebouw. Door het beperkte succes bij het aantrekken van nieuwe bedrijven duurt de leegstand op de campus langer dan gepland.

6. Risico's en beheermaatregelen

Tijdens de feitencontrole is het ontbreken van de stoplichtenmethodiek besproken. Er is aangegeven dat er een herijking van indicatoren heeft plaatsgevonden bij alle campussen, behalve de Brightlands Chemelot Campus. Dat heeft er toe geleid dat in deze VGR alleen daar is gewerkt met de verplichte RGP 2024 stoplichtenmethodiek. Bij de andere campussen is dit in verband met herijkingen van indicatoren niet gebeurd.

Advies: De stoplichtenmethodiek geeft Statenleden direct inzicht in de voortgang van indicatoren en is daarmee een waardevol instrument. Laat bij de volgende VGR bij alle campussen de stoplichtenmethodiek terugkomen.

In paragraaf 3.6 wordt ingegaan op risico, beheer en maatregelen.

De risico's voor de verschillende provinciale rollen zijn te classificeren in 5 elementen:

- Verlieslatende exploitatie of overschrijding begroting (alleen bij aandeelhoudersrelatie);
- Achterblijvende prestatie (resultaten, activiteiten of beoogde ontwikkeling);
- Niet nakomen afspraken (monitoring, rapportage, aflossing of (rente) betaling);
- Onenigheid tussen partners of in het samenwerkingsverband;
- Onzekerheid over continuïteit na afloop van de provinciale betrokkenheid.

In deze paragraaf wordt ook een relatie gelegd tussen de rollen van de Provincie en de risico's die daarbij horen. We kunnen concluderen dat de beheersmaatregelen bij de verschillende provinciale rollen voldoende zijn uitgewerkt.

Advies: blijf voortdurend controleren of de maatregelen die de Provincie Limburg neemt bij de haar toebedeelde rollen voldoende zijn om de risico's te beperken.

De VGR heeft onder andere als doel PS een goed zicht op de ontwikkelingen van een project te geven. De campussen zijn aangewezen als groot project in het kader van de Regeling Grote Projecten 2020. In dat kader is het belangrijk dat aansluiting wordt gezocht bij artikel 5 lid 4 van de RGP 2024.

- Mogelijke risico's per project
- Omvang en impact van de risico's
- Gevolgen en beheersing van risico's
- Kwantificering van risico's

Deze risico's zijn toegelicht, maar de specifieke risico's die optreden wanneer een aandeelhouder opstapt worden niet nader toegelicht. En met name niet wat de impact hiervan is op de verschillende campussen. Weliswaar kan een aandeelhouder niet zomaar opstappen en gaan verplichtingen vaak over op nieuwe aandeelhouders, maar het is voor de continuïteit en reputatie van de campussen belangrijk dat er voldoende goede en betrokken aandeelhouders deel uit blijven maken van de campussen.

We hebben bij Brightlands te maken met een veelheid aan vennootschappen waartussen grote geldstromen lopen. De Griffie probeert in beeld te krijgen of Provinciale Staten met deze rapportage

GRIF

volledig hierover wordt geïnformeerd; en ook of het risicomanagement in de verschillende campussen op een juiste manier vorm wordt gegeven.

Bij de feitencontrole van VGR2 is nog aangegeven dat naast deze rapportage PS ook nog wordt geïnformeerd via de Planning en Control cyclus en de mededelingen portefeuillehouder. Daarnaast is het zo dat de vennootschappen worden gecontroleerd door een onafhankelijke accountant en er sprake is van goedgekeurde jaarrekeningen.

7. Opmerkingen naar aanleiding van de bijlagen

7.1. Financiële bijdragen aan de campus door Provincie Limburg (bijlage 1)

Het startpunt voor de campussen werd in 2011 gegeven (Statenvoorstel G-11-002) met de start van BCC en MHC. In totaliteit is meer dan € 725 mln. beschikbaar gesteld voor de periode tot 2030, waarvan circa 43% in de vorm van subsidies. Het merendeel van deze bijdragen is ter beschikking gesteld in samenwerking met partners, medeaandeelhouders en andere overheden.

Over de hier genoemde multiplier nog de volgende opmerking.

Er wordt gesteld dat de investering van de Provincie Limburg meer dan verdubbeld is door investeringen van mede aandeelhouders, partners en andere overheden. Zonder de bijdrage van de provincie Limburg zou de hele ontwikkeling van de campussen zeker trager zijn verlopen.

Zoals reeds eerder gesteld kent elk van de vier campussen een eigen ontwikkeltraject. Elke campusorganisatie kent een eigen campusorganisatie die verantwoordelijk is de campus tot ontwikkeling te brengen. Door de jaren heen heeft de Provincie Limburg een belangrijke bijdrage geleverd aan deze ontwikkeling.

De tabellen in bijlage 1 van de VGR (pagina 157 t/m 163) geven, zeker gezien de complexiteit, goed inzicht in de financiën per campus. Wel is de verbinding tussen de doelen, prestaties en resultaten hier niet gelegd. Naar aanleiding van opmerkingen in de analyse van VGR2 is de koppeling tussen doelen, prestaties en resultaten nu kort toegelicht in de aanbiedingsbrief aan PS.

Advies: De koppeling tussen doelen, prestaties en resultaten zou duidelijker en uitgebreider kunnen worden toegelicht in de VGR.

Het is goed het nettoresultaat van de belangrijkste vennootschappen per campus op een rijtje te zetten. Het is volstrekt duidelijk dat de campussen voor een groot deel nog in de groeifase zitten en dat er dus verliezen worden geleden en de campussen mede afhankelijk zijn van de bijdragen van de aandeelhouders. Er is in de VGR veel gezegd over de weg naar zelfstandigheid.

Advies: Het zou wel goed zijn in de volgende VGR uitgebreider toe te lichten hoe het traject naar een zelfstandige exploitatie per campus zal gaan verlopen.

Vanaf pagina 160 tot en met 163 van de VGR is in beeld gebracht welke bedragen door de Provincie Limburg sinds de start zijn ingebracht.

Tabel 4 provinciale inbreng sinds start

Brightlands Chemelot Campus	€ 366 mln.
Brightlands Campus Greenport Venlo	€ 138 mln.
Brightlands Maastricht Health Campus	€ 90 mln.
Brightlands Smart Service Campus	€ 43 mln.
Brightlands algemeen	€ 90 mln.

GRIF

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de resultaten van een aantal deelnemingen over 2022 en 2023.

Tabel 3. Netto resultaat belangrijkste campus vennootschappen (x 1.000)

	2022	2023
Chemelot Campus BV	-/-557	-/-743
Chemelot Campus Vastgoed BV	-/-5.634	Geen resultaat bekend.
Chemelot Participaties BV	107	-/-184
Chemelot Research Facilities BV	271	83
Chemelot Scientific Participations BV	-/-1.656	-/- 1.594
Maastricht Health Campus BV	-/-1.641	-/- 2.092
Campus Heerlen Management & Development BV	-/-1.000	-/- 1.502
Campus Heerlen Huisvesting BV	2.999	-/-1.557
Brightlands Campus Greenport Venlo BV	-/-1.036	-/-1.882
Campus Vastgoed Greenport Venlo BV	-/-4.935	-/-2.514
Campus Vastgoed Greenport Venlo CV	-/-256	-/-45

Het netto resultaat en de fluctuaties daarin zeggen niet noodzakelijkerwijs of het goed/beter of slecht(er) gaat met een onderneming.

Fluctuaties in verbonden partijen met overwegend vastgoed op de balans worden veelal veroorzaakt door herwaarderingsresultaten die door de winst- en verliesrekening lopen. Deze zijn non-cash en het is zinvol om dat element af te zonderen als naar de behaalde netto resultaten wordt gekeken.

Advies: Licht in de volgende VGR de resultaten van de hierboven genoemde vennootschappen toe en vergelijk drie boekjaren met elkaar.

7.2. Brightlands en de provinciale rollen (bijlage 2)

De Provincie Limburg vervult in het kader van governance verschillende rollen in de Brightlands-campusen (eigenaar, investeerder, subsidiënt) en vanuit deze rollen vindt sturing plaats op de afgesproken doelen en resultaten. Afhankelijk van de rol en samen met andere partijen is een ondersteunende governance ingericht.

Het gaat hier feitelijk over structuren die dienstbaar zijn aan specifieke opgaven of doelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het inrichten van een stuurgroep bij het Brightlands Startup League initiatief of het inrichten van een Brightlands Office om de lobby te bundelen en te stroomlijnen.

7.2.1. Eigenaarsrol

De eigenaarsrol verloopt via sturing in de aandeelhoudersvergadering. Provincie Limburg heeft in elke campus-organisatie (alle vier in de vorm van een BV) een belang van 33,3%. Daarnaast heeft ook de UM steeds 33,3% van de aandelen. Het resterende deel is in handen van private partijen. Samenwerking tussen partijen is dus bij iedere beslissing van belang.

Daarnaast is er bij elke campus een Raad van Commissarissen actief, die toezicht houdt op de directie. De Provincie Limburg streeft naar een volledig onafhankelijke RvC. Inmiddels is de transitie hiernaar toe ingezet. Bij drie van de vier campussen is dit gerealiseerd. Voor BMHC nog niet.

GRIF

‘ Voor BMHC geldt dat één van de RvC leden ook bestuurder van MUMC+ is. Dat het volgens SiS 3.0 voor provinciale bestuurders niet is toegestaan om twee rollen te vervullen is bij de AvA en RvC bekend. Er is daarom voor gekozen de commissarisrol en aandeelhoudersrol in MHC BV door 2 verschillende bestuurders van MUMC+ te laten uitvoeren en scheiden. MUMC+ heeft voor de voordracht van een eigen bestuurder gekozen, omdat een van hun kerntaken, zijnde valorisatie aan MHV BV is overgedragen en voorwaarde daarbij was dat zij toezicht kan houden op de uitvoering. Daarom zijn er dus destijds twee bestuurders toegevoegd vanuit UM en MUMC+ aan de 3 onafhankelijke commissarissen van de RvC. De UM heeft deze positie in de RvC momenteel niet ingevuld. Het streven blijft om de RvC zo onafhankelijk mogelijk te houden. ’

7.2.2. Investeerder/financier

De rol van financier komt met name tot uiting via (mede)eigendom in investeringsfondsen.

Deze fondsen zijn veelal ingericht als vennootschappen, waarin de Provincie dan een meerderheidsbelang houdt (LBDF, LEF) dan wel samen met andere partners in deelneemt (Chemelot Ventures, Brightlands Venture Partners Fund of LIOF participaties). Een investeringscommissie beoordeelt en selecteert de investeringsprojecten.

De kennis en ervaring van het LIOF inzake participaties wordt benut. Bovendien opereert het LIOF op Limburgse schaal, hetgeen de toegankelijkheid van deze fondsen vergroot.

7.2.3. Subsidiegever

Afspraken met ontvangers en de einddatum van subsidies liggen vast in subsidiebeschikkingen.

De omvangrijke subsidies in het kader van Brightlands lopen vaak via de Kennis As Limburg. Hierbij zijn afspraken gemaakt over monitoring, rapportage en verantwoording (GS -28-11-2017).

Er zijn jaarlijks twee bestuurlijke overlegmomenten waarin gesproken wordt over voortgang en planning. Wat gebeurt er met alle aandachtspunten en acties uit deze overleggen? Het gaat ons hierbij met name om de wijze waarop actiepunten worden opgevolgd. Dus niet de bespreking in het GO met de gedeputeerde, maar de concrete acties.

‘In de regel worden de aandachtspunten en de bijbehorende afspraken vastgelegd als onderdeel van de verantwoording (verslag). Bij de volgende voortgangsbespreking komen deze aan de orde en wordt op de voortgang daarop getoetst. ’

8. Bevoegdheid

Conform de RGP 2024 (artikel 7) wordt de door GS verstrekte informatie uit deze VGR geanalyseerd door de Griffie, waarbij onder andere een toetsing plaatsvindt aan de in artikel 5 RGP 2024 geformuleerde uitgangspunten. In de commissie ESA wordt de VGR geagendeerd en vindt inhoudelijke behandeling van de VGR plaats. De voorliggende analyse kan hierbij worden betrokken.

9. Risico's

PS kunnen besluiten tot aanwijzing van een Groot Project indien zij van mening zijn dat er aanmerkelijke (financiële) risico's voor de Provincie Limburg aan een dossier verbonden zijn en de reguliere controle- en verantwoordingsinstrumenten ontoereikend zijn. De Regeling Grote Projecten 2024 geeft PS de mogelijkheid om meer en intensievere controle op een project uit te oefenen.

Via de door GS opgestelde VGR gecombineerd met de analyse van de Griffie houden PS een goed en frequent zicht op de ontwikkelingen (inhoudelijk, financieel en risico-technisch) van een Groot Project.

10. Periodieke informatie/sturingsinformatie

X Via jaarstukken en begroting

Interne nota

GRIF

- X programmaverantwoording
- X Paragraaf Verbonden Partijen
- X Paragraaf financiering
- X Voortgangsrapportages Regeling Grote Projecten**
GS overleggen éénmaal per jaar, vóór 1 juli, een voortgangsrapportage Brightlandscampussen aan Provinciale staten voor met als peildatum 1 januari.

Daarnaast is er éénmaal per jaar een inhoudelijke themasessie over Brightlands en de campussen.

11. Relatie met programmabegroting – financiële aspecten

VGR 3 gaat over de periode 1 januari 2024 – 31 december 2024. In de programmabegroting 2025 vallen de vier Brightlands campussen onder programma 3.2.2. Brightlands.

In de paragraaf werken aan een toekomstbestendige economie van de jaarstukken 2024 is onder het kopje 'wat heeft het gekost' in beeld gebracht aan welke verbonden partijen, waaronder de campussen, leningen en subsidies zijn verstrekt.

12. Meegezonden bijlagen

Bijlage A. Moties en toezeggingen

Omschrijving toezegging	Stand van zaken iBabs (peildatum 10-07-2025)	Constatering bij de analyse
Gedeputeerde zegt toe in gesprek te gaan met de gemeente Sittard-Geleen en Chemelot over de (eventuele) gewijzigde inzichten ten aanzien van de uitbreiding van de Brightlands Chemelot Campus, en de uitkomsten hiervan middels een mededeling portefeuillehouder op zijn vroegst Q4 2025 met uw Staten te delen.	<u>GEWIJZIGD G-25-006</u> <u>Statenvoorstel inzake</u> <u>voorgenomen strategische</u> <u>verwerving Graetheide - de</u> <u>Lexhy (T9671 en T9672), brief</u> <u>GS van 10-6-2025 (GS DOC-</u> <u>DOC-00790451))</u>	Gedeputeerde reageert op zijn vroegst Q4 2025.